

GEÇİŞ DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI (TEST: 2)

1. VIII. yy.dan itibaren yerleşik hayata geçen, Müslümanlıkla tanışan Türkler, 10. yy.ın ilk yarısında (920) Karahanlı Devleti hükümdarı Satuk Buğra Han'ın Müslümanlığı kabul etmesiyle başlayan süreçte Müslümanlıkla Türklüğü birleştirip bir sentez ortaya çıkarmışlar, hayat tarzlarını buna göre belirlemişler, bu sayede birlik sağlamışlar ve İslâm dininin, Farsların ve Arapların etkisiyle yeni bir edebiyat oluşturmaya başlamışlardır.

Bu edebiyatta sözlü eserlerin yanı sıra yazılı eserler de çoğalmıştır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen edebiyat dönemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslamiyet öncesi Türk edebiyatı
- B) İslami devir Türk edebiyatı
- C) Divan edebiyatı
- D) Millî edebiyat
- E) Tanzimat edebiyatı

2. Söylev türünde yazılmıştır. Oldukça gelişmiş ve işlenmiş bir dil kullanılmıştır. Türk dilinin gelişmişlik düzeyine ilişkin etraflı bilgiler edinilebilir.

Hem dinî hem de din dışı konular işlenmiştir. Tarih, coğrafya ve edebiyata kaynak olacak niteliktedir. Türk tarihini, toplumun yaşam biçimini, dünyaya bakış tarzını ortaya koyar.

Yukarıdaki parçada sözü edilen metin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı Hikmet
- B) Kutadgu Bilig
- C) Divan-ı Lügatü't Türk
- D) Orhun Yazıtları
- E) Kitab-ı Dede Korkut

3. Aşağıdakilerden hangisi Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında kullanılan ölçütlerden birisi değildir?

- A) Kültürel değişim
- B) Ekonomik sorunlar
- C) Coğrafya değişimi
- D) Bölgesel dil değişimi (Şive-lehçe)
- E) Din inançta oluşan değişim

4. Aşağıdakilerden hangisi edebiyat tarihçisinin görevlerinden birisi değildir?

- A) Sanatçıların hayatlarını ve eserlerini inceleyerek ve araştırarak gelecek kuşaklara aktarır..
- B) Tarihi olayları kronolojik sıraya göre düzenlemek.
- C) Edebiyatı kullanılan ölçütlere göre dönemlere ayırmak.
- D) Tarihi ve toplumsal olayların eserlere nasıl yansımalarını incelemek.
- E) Edebiyatı dönemlere ayırarak bu dönemlerin özelliklerini tespit etmeye çalışır.

5. Edebiyatımızda mesnevi nazım şekli ilk defa hangi eserde kullanılmıştır?

- A) Atabet'ül Hakayık
- B) Kutadgu Bilig
- C) Divan-ı Hikmet
- D) Divan-ü Lügatü't Türk
- E) Muhakemet'ül Lügatayn

6- I- Yabancı etkilerden uzak millî bir edebiyattır.
II- Dini törenlerden doğmuştur.
III- Başlıca verimleri destan, sağı, koşuk, savdır.
IV- Hece ölçüsü, yarım kafiye, dörtlük birim olarak kullanılır.

V- Sanatlı ve mecazlı bir anlatıma sahiptir.

Yukarıda numaralanmış cümlelerden hangisi sözlü edebiyatın özelliklerinden değildir?

- A) I.
- B) II.
- C) III
- D) IV.
- E) V.

7- Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri Türk Edebiyatının dönemlere ayrılmasında doğrudan etkili olmuştur?

I. Batılılaşma hareketleri sonucunda Avrupa'nın tanınmaya başlanması

II- İslam dininin kabul edilmesi

III- İstanbul'un fethiyle Orta çağın kapanması

IV- Teknolojik gelişmelerin yaygınlaşması

- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I ve IV

8. Bu eser 11'i, giriş, 74'ü asıl, 3'ü bitiş bölümü olmak üzere 88 bölümden oluşmuş bir eserdir. Kaside biçiminde yazılan bitiş bölümünü ve eserin kimi yerlerinde kullanılan 173 dörtlüğü dışta tutarsak bu eser mesnevi nazım biçimiyle düzenlenmesi ve eserde İslam kültürü ve medeniyetinin klasik dilleri olan Arapça ve Farsçadan alınmış sözcüklere ter verilmesi bu eserin bir geçiş dönemi eseri olmasının sonucudur. Aruz ölçüsüyle yazılan bu eser, didaktik olmasının yanında dil ve anlatım yönüyle de dikkate değer bir eserdir. Her ne kadar İslamiyet etkisinde yazılan ilk edebi eser olmanın getirdiği zorluklardan ötürü kimi açılardan kusurlu bulunsa da birçok açıdan başarılı bir eserdir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı Hikmet
- B) Kutadgu Bilig
- C) Divan-ı Lügatü't Türk
- D) Atabetü'l Hakayık
- E) Kitab-ı Dede Korkut

9. "Adım Edip Ahmed'dir. Sözümlü edep ve öğüttür. Bu kitabı kendim gidersem sözümlü kalsın diye yazdım. Ey benden sonra gelen! Bunu okursan beni duada unutma!" diyerek insanlara nasihat etmeyi amaçlayan Edip Ahmed, eserinde; bilginin yararı, bilgisizliğin zararı, dili tutmanın yol yordamı, dünyanın değişmesi, hallerin başkalaşması, açgözlülük, zamanın bozukluğu gibi konularda insanlara yol göstermeyi amaçlamıştır.

Yukarıdaki parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı Hikmet
- B) Kutadgu Bilig
- C) Divan-ı Lügatü't Türk
- D) Atabetü'l Hakayık
- E) Kitab-ı Dede Korkut

GEÇİŞ DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI (TEST: 2)

10. Bu eserin Türk dili ve kültürü açısından önemli bir eser olmasının nedenlerinden biri de eserde Türk atasözlerine ve bilgece sözlere yer verilmesidir. Fakat bunlar orijinal şekilleriyle kullanılmamış, şiirin ölçüsüne ve şairin dili kullanma biçimine bağlı olarak manzum şekilde ifade edilmiştir. Bu tür sözler; atasözleri, bilge sözü ve şair sözü olmak üzere üç başlık altında toplanabilir. Hakaniye Türkçesiyle yazılan bu eserde, insanların mutlu olması için gereken bilgi verilmeye çalışılmış ve doğru yolun tarifi yapılmıştır. Alegorik bir şekilde anlatılan eser mesnevi nazım biçiminin özelliklerini göstermektedir.

Yukarıdaki parçada sözü edilen eser ve yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı Hikmet – Ahmet Yesevi
- B) Şehname - Fırdevsi
- C) Divan-ı Lügatü't Türk – Kaşgarlı Mahmut
- D) Atabetü'l Hakayık – Edip Ahmet
- E) Kutadgu Bilig – Yusuf Has Hacip

11. I. Eser, beyit nazım birimiyle oluşturulmuştur.
II. Dini-tasavvufi bilgi vermek amacıyla kaleme alınmıştır.

III. Hece ölçüsünün daha çok 7'li ve 12'li kalıplarıyla oluşturulmuştur.

IV. Hikmet adı verilen tür, ilahi nazım biçiminin ilk örnekleri sayılmaktadır.

V. Ahmet Yesevi tarafından kaleme alınmıştır.

Yukarıda "Divan-ı Hikmet" ile ilgili numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III D) IV. E) V.

12. I. Araplara Türkçeyi öğretmek için yazılmışlardır.

II. Dini-tasavvufi bilgileri içeren eserler olmaları

III. İslamiyet öncesi sav, sagu, koşuk gibi nazım biçimlerinin örneklerini vermeleri

IV. İslam uygarlığı çevresinde gelişen Türk edebiyatının ilk örnekleri olmaları

V. Mesnevi nazım şekliyle yazılmaları

Yukarıda numaralanmış bilgilerden hangisi "Divan-ı Lügatü't Türk" ile "Kutadgu Bilig"ın ortak özellikleri arasında gösterilebilir?

- A) I. B) II. C) III D) IV. E) V.

13. And içerek söylüyorum, Buhara'nın sözüne güvenilir imamlarının birinden ve başkaca Nişaburlu bir imamdan işittim, ikisi de senetleriyle bildiriyorlar. Peygamber kıyamet belgelerini, ahir zaman karışıklıklarını ve Oğuz Türklerinin ortaya çıkacaklarını söylediği sırada "Türk dilini öğreniniz çünkü onlar için uzun sürecek egemenlik vardır." buyurmuştur.

Yukarıdaki parçada sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhun Yazıtları
- B) Kutadgu Bilig
- C) Divan-ı Lügatü't Türk
- D) Atabetü'l Hakayık
- E) Kitab-ı Dede Korkut

14. Hayatı hakkında fazla bilgi sahibi olamadığımız -----, Farsçadan çevirdiği "Kelile ve Dimne" isimli mensur eseriyle tanınır. "Kelile ve Dimne" MÖ. I. yüzyıl civarında yaşadığı tahmin edilen ---- tarafından kaleme alınan fabl tarzında hikayeleri içeren bir kitaptır. Bir çeşit siyasetname ve nasihatname olan "Kelile ve Dimne"de, siyasetten erdeme kadar birçok temanın ele alındığı hikayeleri yer verilmiştir. Eser, adını ilk bölümdeki bir hikâyenin kahramanı olan iki çakaldan almıştır. Doğrunun ve dürüstlüğün simgesi "Kelile" ile yanlışın ve yalanın simgesi "Dimne".

Yukarıdaki parçada boş bırakılan yere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kul Mesud – Beydaba
- B) Hoca Dehhani – Fırdevsi
- C) Sultan Veled – Şeyhi
- D) Kul Mesud – Şeyhi
- E) Ahmet Fakih – Andersen

15. Sözümü söyledim ben kitabı yazdım
Uzanıp iki dünyayı tutan bir eldir

Kitabın adını koydum Kutadgu Bilig
Kutlu olsun okuyana, elini tutsun

Önce Kün-Togdı beyden söze başladım,
Yararak açıklayayım, ey iyi kişi!

Yukarıdaki beyitlerde açıklaması yapılan eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Yesevi
- B) Yunus Emre
- C) Edip Ahmet Yükneki
- D) Yusuf Has Hacip
- E) Kaşgarlı Mahmut

<http://edebiyatokulu.com/> tarafından hazırlanan bu soruların başka bir WEB sitesinde yayımlanması ya da herhangi bir kaynakta kullanılması kesinlikle yasaktır...

GEÇİŞ DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI (TEST: 2)

CEVAP ANAHTARI

1	B	9	D
2	D	10	E
3	B	11	A
4	B	12	D
5	B	13	C
6	E	14	A
7	C	15	D
8	B	16	